

Protokollsutdrag

Sammanträdestid	2020-09-09 kl. 13:00-14:50
Plats	Triangeln 1-2 (stadshusets konferensanläggning)
Beslutande ledamöter	Katrin Stjernfeldt Jammeh (S) (Ordförande) Roko Kursar (L) (1:e vice ordförande) Torbjörn Tegnhammar (M) (2:e vice ordförande) Andréas Schönström (S) Rose-Marie Carlsson (S) Mubarik Mohamed Abdirahman (S) Stefana Hoti (MP) Emma-Lina Johansson (V) Håkan Fäldt (M) Helena Nanne (M) Charlotte Bossen (C) Magnus Olsson (SD) Anders Olin (SD)
Ej tjänstgörande ersättare	Anders Rubin (S) Nils Anders Nilsson (S) Sara Wettergren (L) Måns Berger (MP) Anders Skans (V) John Roslund (M) John Eklöf (M) Tony Rahm (M) Anton Sauer (C) Nima Gholam Ali Pour (SD) Rickard Åhman Persson (SD)
Övriga närvarande	Carina Nilsson (S) (Ordförande) (Kommunfullmäktige) Sedat Arif (S) (Kommunalråd) Ewa Bertz (L) (Kommunalråd) Simon Chrisander (L) (Kommunalråd) Andreas Norbrant (Stadsdirektör) Tomas Barring (Chefsjurist) Jonas Rosenkvist (Avdelningschef) Anders Mellberg (Kommunikationsdirektör) Carina Tempel (HR-direktör) Anna Westerling (Ekonomidirektör) Ann Andersson (Budgetchef) Heléne Norberg (Avdelningschef)
Underskrifter	Sekreterare Anna-Lena Alnerud Ordförande Katrin Stjernfeldt Jammeh Justerande Torbjörn Tegnhammar

Jan-Inge Ahlfridh (VD Malmö Stadshus AB)
Anna-Lena Alnerud (Sekreterare)
Pernilla Mesch (Sekreterare)
Karin Ringman Ingvarsson (Kanslichef)
Nicklas Sjöqvist (Presschef)
Daniel Olsson (Sektionschef)
Lotta Liedberg (Nämndsekreterare)
Mariya Trusova (IT konsult, ATEA)

Utses att justera	Torbjörn Tegnhammar
Justeringen	2020-09-24
Protokollet omfattar	§292

§ 292 Bakomliggande orsaker till kostnadsutveckling och budgetavvikelse inom arbetsmarknads- och socialnämndens verksamheter

STK-2020-438

Sammanfattning

Kommunstyrelsen fattade beslut 200212 (§ 43) om att ge stadskontoret i uppdrag att tillsammans med arbetsmarknads och socialförvaltningen analysera de bakomliggande orsakerna till kostnadsutvecklingen och budgetavvikelsen inom nämndens verksamheter med anledning av arbetsmarknads- och socialnämndens växande underskott under 2019. Ärendet har skickats på remiss till arbetsmarknads- och socialnämnden. Arbetsmarknads- och socialnämnden delar i stort de slutsatser som dras i utredningen och i remissvaret belyser nämnden områden som nämnden bedömer är av vikt och som kompletterar stadskontorets utredning. Utredningen ger inte en total bild över alla verksamheter inom arbetsmarknads- och socialnämnden. Utredningens styrgrupp beslutade under arbetets gång att avgränsa en första delrapport till att endast omfatta ekonomiskt bistånd.

För att hitta svaren på möjliga bakomliggande orsaker till kostnadsutvecklingen och budgetavvikelsen har utredningen ställt samman ett antal hypoteser utifrån områdena ledning och styrning, arbetsmarknad, bostadsmarknad och befolkning. Jämförelser har gjorts med socioekonomiskt liknande kommuner i tidsserier fram till senast tillgängliga data, oftast 2018. Utredningen konstaterar att ingen av de uppsatta hypoteserna på egen hand förklarar de höga kostnaderna för ekonomiskt bistånd. Utredningens resultat tillsammans med remissinstansens yttrande visar på brister men också att utvecklingsarbete pågår. Inom förvaltningen har under senare år utvecklingsinsatser initierats, vars resultat inte kan bedömas eller jämföras med andra socioekonomiskt liknande kommuner, utifrån tillgänglig statistik. Därutöver pekar utredningen på att förändringar i den västskånska näringslivsstrukturen kan ha lett till ökade svårigheter för personer med kort utbildning att finna arbete sett över tid, men att förändringarna inte förklarar varför personer med kort utbildning i de jämförelsekommuner som tillhör samma arbetsmarknadsregion, kommer i arbete i större utsträckning än i Malmö. Förslagen är att kommunstyrelsen godkänner rapporten och de åtgärder som föreslås, vilka baseras på vad som framkommit inom utredningens arbete samt arbetsmarknads- och socialnämndens yttrande.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelsen godkänner rapporten.
2. Kommunstyrelsen anmodar arbetsmarknads- och socialnämnden att vid ordinarie rapporteringstillfällen redovisa pågående utvecklingsarbete avseende arbetsmarknads- och socialnämndens ledning och styrning, samt hur nämnden avser säkra kvalitet och uppföljning av de insatser som genomförs.
3. Kommunstyrelsen ger stadskontoret i uppdrag att inom arbetet med kommunfullmäktigemålen, utreda utmaningar på arbetsmarknaden och näringslivets struktur i Malmö, med fokus på förutsättningarna för utsatta grupper av Malmöbor

att komma i arbete. Ärendet återrapporteras i samband med Delårsrapporten 2021.

4. Kommunstyrelsen ger stadskontoret i uppdrag att inleda dialog med MKB om antalet personer per rum som tillåts bo i bolagets lägenheter vid inflyttning, och återkomma till kommunstyrelsen med vad som framkommit inom denna dialog.
5. Kommunstyrelsen ger stadskontoret i uppgift att ta fram en skrivelse som lyfter frågan om försörjningsansvaret, som underlag inför dialog med relevanta nationella aktörer.
6. Kommunstyrelsen ger stadskontoret i uppdrag att analysera konstruktionen med separata ramar och resultatansvarsbefrielse för vissa av dem, med särskilt fokus på styrning och effektivitet. Denna analys redovisas i oktober 2020.
7. Kommunstyrelsen ger stadskontoret i uppdrag att utveckla gemensamma modeller för att göra ekonomiska konsekvensanalyser, och återkomma till kommunstyrelsen under våren 2021 i detta ärende.
8. Kommunstyrelsen ger stadskontoret i uppdrag att återkomma med en rapport som behandlar de resterande delarna i uppdraget ”Bakomliggande orsaker till kostnadsutveckling och budgetavvikelsen inom arbetsmarknads- och socialnämndens verksamheter”. Ärendet återrapporteras i november 2020.

Beslutsgång

Ordförande Katrin Stjernfeldt Jammeh (S) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Torbjörn Tegnhammar (M) yrkar på ett tillägg av en beslutspunkt enligt följande:

"Kommunstyrelsen beslutar att anmoda åt arbetsmarknads- och socialnämnden att framta åtgärder som syftar till att fler ska nå egen försörjning samt återrapportera framtagna åtgärder till kommunstyrelsen."

Charlotte Bossen (C) och Magnus Olsson (SD) yrkar bifall till Torbjörn Tegnhammars (M) tilläggsyrkande.

Stefana Hoti (MP) yrkar att barnperspektivet lyfts i beslutspunkt 4 enligt följande: *"Att stadskontoret i dialog med MKB ska ta fram utredning med barnkonsekvensanalys gällande antal personer som kan bo i en bostad."* Stefana Hoti (MP) yrkar dessutom tillägg av en beslutspunkt om kravrätt.

Emma-Lina Johansson (V) yrkar på att det i beslutspunkt 1 ska läggas till att Sacos synpunkter som redovisas i kommuncentral samverkan ska följa med i rapporten, avslag på beslutspunkt 4, ett tillägg i beslutspunkt 5 med att skrivelsen dessutom ska ta upp behovet av en nationell bostadspolitik som främjar byggandet av bostäder med rimliga hyror samt avslag på beslutspunkt 6.

Ajournering

Behandling av ärendet fortsätter efter ajournering.

Ordförande ställer först proposition på att bifalla eller avslå Emma-Lina Johanssons (V) tilläggsyrkande på beslutspunkt 1 och finner att kommunstyrelsen beslutar avslå det. Ordförande ställer sedan proposition på att bifalla eller avslå beslutspunkt 4, enligt Emma-Lina Johanssons (V) avslagsyrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar bifalla beslutspunkt 4. Ordförande ställer sedan proposition på att bifalla eller avslå Emma-Lina Johanssons (V) tilläggsyrkande i beslutspunkt 5 och finner att kommunstyrelsen beslutar avslå det. Ordförande ställer sedan proposition på Torbjörn Tegnhammars (M) tilläggsyrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar avslå det. Ordförande ställer sist proposition på Stefana Hotis (MP) tilläggsyrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar avslå det.

Ordförande finner att kommunstyrelsen beslutar bifalla arbetsutskottets förslag.

Reservationer och särskilda yttranden

Stefana Hoti (MP) reserverar sig mot beslutet och lämnar in en skriftlig reservation, bilaga 5.

Emma-Lina Johansson (V) reserverar sig mot beslutet och lämnar in en skriftlig reservation, bilaga 6.

Torbjörn Tegnhammar (M), Håkan Fäldt (M), Helena Nanne (M) och Charlotte Bossen (C) reserverar sig mot beslutet lämnar in en gemensam skriftlig reservation, bilaga 7.

Magnus Olsson (SD) och Anders Olin (SD) reserverar sig mot beslutet och lämnar in en skriftlig reservation, bilaga 8.

Beslutet skickas till

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut KSAU 200907 §538 med Särskilt yttrande (M)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 200907 Bakomliggande orsaker till kostnadsutvecklingen och budgetavvikelsen inom arbetsmarknads- och socialnämndens verksamheter
- Bakomliggande orsaker till kostnadsutvecklingen och budgetavvikelsen inom arbetsmarknads och socialnämndens verksamheter
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 200827 § 238 med Reservation (V), (SD) och (M+C) och Särskilt yttrande (SD) och (MP)
- Remissvar från arbetsmarknads- och socialnämnden
- Beslut KS 200212 §43 med Särskilt yttrande (M)

Reservation

Kommunstyrelsen, 2020-09-09

Bakomliggande orsaker till kostnadsutvecklingen och budgetavvikelser inom arbetsmarknads- och socialnämnden

Diarienumr: STK-2020-438

Att fler Malmöbor blir självförsörjande är en av de viktigaste frågorna för vår stad. En stad där fler har ett eget arbete är en stad där segregationen inte ökar, en stad där fler kan få ett bra boende och där fler får möjlighet att känna sig behövda. För att kommunen ska ha hållbara finanser är det också viktigt att skatteintäkterna växer och utbetalning av försörjningsstöd minskar. Arbetsmarknadspolitiken är en statlig angeläget, men eftersom den statliga arbetsmarknadspolitiken präglas av osäkerhet och motstridiga besked behöver Malmö stad ta ett större ansvar.

Stadskontoret har kommit med en värdefull rapport om orsakerna till kostnadsutvecklingen i arbetsmarknads- och socialnämnden. Enligt rapporten har Malmö fler arbetslösa på alla utbildningsnivåer, även bland välutbildade, jämfört med andra kommuner. Rapporten visar också att en stor andel av arbetslösa i Malmö är utrikes födda. Det väcker frågan hur stor del av arbetslösheten i Malmö som beror på en diskriminering på arbetsmarknaden. Det är känt sedan innan att Malmö stads chefer inte speglar befolkningssammansättningen i staden. I somras rapporterade Sydsvenskan om att personer med utländskt klingande namn hade svårt att få AT-tjänster på Skånes universitetssjukhus. Diskriminering är en mur som står mellan arbetslöshet och självförsörjning. Den muren måste krossas.

Miljöpartiet vill se en fortsatt offensiv arbetsmarknadspolitik från kommunens sida. Under våren togs ett beslut om att skötseln av grönytor i framtiden skulle drivas i egen regi för ge fler Malmöbor med försörjningsstöd ett eget jobb. Miljöpartiet anser att det behövs fler liknande djärva åtgärder för att vända utvecklingen.

På mötet yrkade vi att stadskontoret i dialog med MKB ska ta fram en utredning med barnkonsekvensanalys gällande antal personer som kan bo i en bostad. Då vårt förslag på hur ärendet ska kompletteras inte fick stöd valde vi att yrka bifall till ärendet men reservera oss i den delen där vårt yrkanden inte fick medhåll från kommunstyrelsen.

För Miljöpartiet de gröna

För Miljöpartiet de gröna
Stefana Hoti, ledamot kommunstyrelsen

Med instämmande av
Måns Berger, ersättare kommunstyrelsen

Telefon: 040-23 46 00 **Epost:** malmo@mp.se
Adress: Drottningtorget 2a, 211 25 MALMÖ

www.mp.se/malmo

Vänsterpartiet

Reservation

Kommunstyrelsen 2020-09-09: Ärende 8. Bakomliggande orsaker till kostnadsutveckling och budgetavvikelse inom arbetsmarknads- och socialnämndens verksamheter

Vänsterpartiet anser att rapporten i flera delar visar på den komplexitet som ligger till grund för den kostnadsutveckling och budgetavvikelse inom arbetsmarknads- och socialnämndens verksamheter som kan konstateras. Det görs en omvärldsanalys av försämrade trygghetssystem, ökade boendekostnader och inte minst vikten av fungerande styrsystem och uppföljning. Vi saknar dock flera synpunkter som lyfts av fackförbundet Saco i deras skrivelse angående rapporten och vi yrkade på kommunstyrelsens att det i det fortsatta arbetet med förvaltningen ska Sacos synpunkter som redovisas i kommuncentral samverkan, tas i beaktande.

Vi vill särskilt lyfta att Saco anser att staden behöver satsa resurser på barn och ungdomar redan från förskolan och genom hela skolan så att fler ungdomar fullföljer en gymnasieutbildning med godkända betyg. För dem som behöver läsa in gymnasiebehörigheten i vuxen ålder behöver det också finnas möjlighet att få stöd och hjälp så att de kan få den utbildning de behöver för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden och bli självförsörjande. Det behöver satsas resurser inom vuxenutbildningen och inte sparas in på kurators- och lärartjänster såväl inom skolan som inom vuxenutbildningen. Satsningar på utbildningssystemen gynnar möjligheterna för staden att på sikt minska antalet Malmöbor med behov av ekonomiskt bistånd.

Vänsterpartiet kan inte nog hålla med Saco om att nämnden behöver en budgettram med förutsättningar att möta de behov som finns och få möjlighet att arbeta långsiktigt. Att redan i första tertialen dras med minus i budgeten skapar en stressad organisation som ständigt försöker hitta interna lösningar på delvis externa orsaker. Detta leder i sin tur till risk för ständiga omorganisationer. Vi efterfrågar reflektion hos styret avseende sitt ansvar när det varje år ställs krav på minskade kostnader trots att förvaltningen inte har kunnat leva upp till kravet på effektivisering från föregående år? Varken Saco eller Vänsterpartiet delar bedömningen att arbetsbelastningen för socialsekreterare är rimlig och undrar vad arbetsgivaren och nämnden bygger den slutsatsen på? Rapporten från Stadskontoret visar att Malmö är den kommun som lägger minst pengar på utredning och administration i förhållande till hur mycket som betalas ut. Samtidigt genomförs en dåligt förankrad omorganisation i förvaltningen där Saco ser att det finns en stor risk för stuprör framöver och att helhetssynen i arbetet med Malmöborna därmed går förlorad. Antalet socialsekreterare som ska arbeta med varje hushåll riskerar att öka samtidigt som tilliten till professionen saknas.

Malmö Stad har en av de högsta boendekostnaderna i Sverige, den största delen av försörjningsstödet som betalas ut går oavkortat till boendekostnader enligt rapporten. Men vi är också en stad som försökt motverka trångboddhet genom att inte tillåta för många boende/lägenhet. Det vill dock S, L & MP ändra på. I ett alldeles eget yrkande i nämnden ville de anmoda kommunstyrelsen att inleda diskussioner med MKB om att öka trångboddheten i staden, som en lösning på ekonomiska problem för en nämnd. Det vill inte vi i Vänsterpartiet. Vi är också det enda parti som motsatte oss beslutet i nämnden. Samma yrkande fanns på kommunstyrelsens förslag till beslut som punkt 4, vilket vi yrkade avslag till.

Vi yrkar dessutom att det i punkt 5 läggs till att skrivelsen dessutom ska ta upp behovet av en nationell bostadspolitik som främjar byggandet av bostäder med rimliga hyror.

Vi yrkade också avslag till punkt 6 då frågan om resultatansvar för ekonomiskt bistånd har diskuterats flera gånger och är en omöjlighet att genomföra. Ett resultatansvar för ekonomiskt bistånd leder till en osäkerhet som kommer att slå sönder hela nämndens verksamhet.

Då våra yrkanden föll, reserverar vi oss mot beslutet.

Malmö 2020-09-09

Emma-Lina Johansson (V)

Med instämmande av

Anders Skans (V)

Reservation

Kommunstyrelsen 2020-09-09

Ärende 4. Remiss från Finansdepartementet - Starkare kommuner - med kapacitet att klara välfärdsuppdraget (SOU 2020:8)

Moderaterna och Centerpartiet yrkade att kommunstyrelsen skulle anta följande tilläggsattsats: Att anmoda åt arbetsmarknads- och socialnämnden att framta åtgärder som syftar till att fler ska nå egen försörjning samt återrapportera framtagna åtgärder till kommunstyrelsen.”

Det är helt makalöst att Socialdemokraterna, trots en larmrapport från stadens egna experter om den totala frånvaron av en fungerande arbetslinje i Malmö, fortsätter att vägra ta någon form av eget ansvar för stadens misslyckande och samtidigt säger nej till samtliga förslag som syftar till att införa en politik som lägger fokus på att hjälpa arbetslösa att nå egen försörjning. Istället fortsätter man skjuta ansvaret ifrån sig och talar om brister i statliga ersättningsystem. Om Socialdemokraterna inte orkar ta ansvar bör de lämna sina uppdrag och istället låta partier som faktiskt för en politik för att få bukt med Malmös höga arbetslöshet styra istället.

Stadskontorets rapport visar att vad borgerligheten har hävdad år efter år är helt korrekt. Med all önskvärd tydlighet visas hur de stora problem som har skapats i Malmö är en produkt av decennier av socialdemokratisk bidragspolitik.

Malmö bevisas vara bäst på att betala ut bidrag, men sämst på att hjälpa människor att få i arbete och sämst på att kontrollera bidragsfusk.

Andelen pengar som går till arbetsmarknadsinsatser är minst av alla jämförda kommuner och då är det inte så konstigt att resultaten av människor i arbete också är sämst. Socialdemokraternas och Liberalernas vallöften klingar mycket falskt i förhållande till verkligheten när stadskontoret säger effekterna av den förda politiken på punkt efter punkt. Gång på gång, i debatt efter debatt, har vi fått höra att vår politik inte skulle vara genomförbar för att vi befinner oss i Malmö. ”Det där kanske fungerar i Växjö och Solna, men inte i Malmö” sägs från ansvarigt kommunalråd. Som om Malmöborna inte skulle kunna, inte skulle vilja eller på något sätt skulle vara sämre än alla de människor som lämnat bidragsberoende till förmån för arbete och självförsörjning i de kommuner där en stark arbetslinje har införts och fått genomslag.

Stadskontorets rapport säger att ”den bild som ibland förmedlas av Malmö som unik vad gäller befolkningen har svagt stöd i data”. Det är inte Malmöborna det är fel på, det är den förda politiken som är fullkomligt misslyckad.

Det behövs ordning och reda i bidragssystemet. En så pass stor verksamhet som socialtjänsten i Malmö behöver tydliga riktlinjer för vad som är berättigat att betala ut ekonomiskt bistånd för och vad som inte är det. Annars lämnas det öppet för en godtycklig bedömning, vilket revisorskollegiet lyfte i sin rapport om arbetsmarknads- och socialnämnden i slutet av 2019.

Kostnader för boende anges i rapporten vara en bidragande orsak till att nämndens kostnader är så höga. Det är inte så konstigt, då utanförskapet i Malmö innebär att allt för många står långt ifrån såväl arbetsmarknaden som bostadsmarknaden. MKB begränsar, liksom de flesta bostadsbolag, hur många som

får bo i varje lägenhet. Stadskontoret konstaterar dock i sin rapport att de krav som MKB ställer är högre än flera andra jämförbara kommuner. MKB:s krav innebär dels att det är svårare för familjer att efterfråga en bostad med en hyra som man har råd att betala, men också att arbetsmarknads- och socialnämndens kostnader för boende blir högre.

När bidragskostnaderna skjuter i höjden och prioriteras hamnar andra viktiga delar av nämndens ansvarsområde efter. Stadskontorets rapport innehåller en mycket tydlig, och viktig, genomgång över hur stor andel av den totala ekonomin som används till arbetsmarknadsinsatser respektive utredning. Då Malmö ligger mycket illa till i dessa jämförelser är behovet av omprioritering akut. Stadskontorets rapport motbevisar den skadliga myten att Malmö skulle ha unikt svåra socioekonomiska förutsättningar. Att utfallet är sämst i Sverige beror inte på befolkningen, det beror på att Socialdemokraternas politik i Malmö är fullkomligt misslyckad. Det är dags för Socialdemokraterna att erkänna detta och ta ansvar istället för att skylla ifrån sig.

Då vårt förslag ej vann gehör reserverar vi oss till förmån för eget förslag.

Torbjörn Tegnhammar (M)

Håkan Fäldt (M)

Helena Nanne (M)

Charlotte Bossen (C)

Med instämmande av

John Roslund (M)

John Eklöf (M)

Tony Rahm (M)

Anton Sauer (C)

Reservation

Kommunstyrelsen

Ärendenummer: STK-2020-438

Bakomliggande orsaker till kostnadsutveckling och budgetavvikelse inom arbetsmarknads- och socialnämndens verksamheter

Sverigedemokraterna instämde i Moderaternas tilläggsyrkande punkt 9. Övriga förslag från KSAU yrkande vi bifall till. Stadskontorets utredning har vi tagit del av och den är både tydlig och talande. Lösningar på problemen finns via våra budgetförslag, motioner och nämndinitiativ som vi lagt i berörd nämnd. Se även vår tidigare reservation och särskilda yttrande från ASN.

Magnus Olsson (SD)

Ander Olin (SD)

Nima Gholam Ali Pour (SD)

Rickard Åhman-Persson (SD)